

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

De occupantibus Bona Ecclesiarum & Ecclesiasticarum Personarum, &
legata fabricae Ecclesiae Coloniensis. 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

juscunq̄ue dignitatis, status aut conditionis existant, bono opere spiritali rejecto, in tam præsumptuosam & detestabilem profunditatem malorum dilabuntur, quod Clericos Religiosasve personas capiunt, vulnerant & detinent captivos, aut contra Ecclesias suas Cathedrales aut alias, quarum Prælati, Canonici, vel Rectores existunt, cum hostibus ipsarum Ecclesiarum se confederant, vel in acie hostium contra suos Diocesanos & Ecclesias armati comparent, Archiepiscopos & Episcopos & Ecclesias suas, & Collegia seu Capitula vel Bona earundem rapiunt vel rapi faciunt aut mandant, detinent vel detineri mandant, seu arrestari procurant, per abusum & iudicium potentie secularis, dum hæc vel eorum aliquod, per evidentiam facti vel sceleris perpetrati, aut per confessionem propriam coram duobus testibus fide dignis factam, aut iudicis sententiam, vel alio modo legitimo liquent, quos (salva poena Canonis) ex tunc ut ex nunc, absque alterius mandati expectatione, excommunicationis sententiam (quam in his scriptis propter hoc, tanquam delictum notorium, in eos ferimus) incurrere volumus ipso facto. In qua quidem sententia si per annum unum perseveraverint animo indurato, cum tantò gravius Clerici, cujuscunq̄ue status, dignitatis aut conditionis existant, hujusmodi committentes, sint puniendi, quantò hæc sunt in ipsis magis detestanda, & tanquam * ingrati, cum autem Ecclesias proprias invaserint, Dignitates, Personatus & Beneficia sua amittere debeant, seu ea demeruerint, ex tunc post lapsum anni absque iudicis sententia, Dignitates, Beneficiis, Personatibus, & omnibus quæ in Diocesi, in qua præmissa vel eorum aliquod commiserint, habent & obtinent, virtute & autoritate præsentis Concilii Nostri, ipso facto sint privati: quos etiam ex causis præmissis privamus eisdem, absque spe Restitutionis ad ipsa, propter atrocitatem criminis in hoc casu: Mandantes, ut de ipsis Dignitatibus, Personatibus & Beneficiis per illos, ad quos hoc spectat, ex tunc ordinetur, & conferantur personis aliis intra tempus juris: alioqui eorum Collatio ad Superiorem devolvatur. Et, si antedicti Clerici, sic privati, non obstante quod forsân de facto Dignitates & Beneficia habent, adhuc detinent, & Patroni de ipsis negligunt ordinare, post hæc se ingererint Dignitatibus, Personatibus, & Beneficiis eisdem: fructus suos non faciant, nec actus eorum Capitulares cuiquam suffragium præstent vel afferant nocumentum; Clericos vero hujusmodi committentes, non Beneficiatos, ex tunc ut ex nunc excludi volumus, & inhabiles existere ad Dignitates, Personatus, Officia & Beneficia quælibet in Diocesi, in qua talia perpetraverint.

Arrestatio
Bonorum
Ecclesia
per manum
secularium.

for. * in-
grata.

III. *Ne quis Laicus exactiones Ecclesiis imponat ratione Advocatiæ, quam super Bonis Ecclesiasticis habet.*

Monemus item omnes Nobiles, Terrarum dominos, Scabinos, Consules, Iudices seculares, & Universitates, ac alios Laicos, cujuscunq̄ue status existant, ne de cætero, occasione Advocatarum quas quidam ex eis super Bona Ecclesiastica habent, vel quocunq̄ue alio nomine vel colore ad hoc quæsito, Tallias, Collectas, Exactiones, Petitiones, * Assisias, Contributiones, servitia indebita, & ultra quàm Ius Advocatiæ, juxta Scabinorum sententiam tibi Advocati sunt, permittit, ipsis Ecclesiis Ecclesiasticisve personis, hominibus, Mancipiis & Bonis earundem imponant, vel imponere, exigere aut recipere præsumant, vel quo minus Bona Ecclesiastica colantur, & ipsæ Ecclesiæ eisdem pacifice fruantur, per arrestationem vel prohibitionem aut aliâ prohibeant, ne Bona Ecclesiarum colant, vel homines suos, dum in expeditionibus suis vadunt, vel alio modo procedunt, in grangiis & curtibus earundem Ecclesiarum & Monasteriorum ponant: aliâ contra ipsos volumus procedi per sententiam Excommunicationis, quousque satisfaciant de commissis.

* Accisitas

IV. *De invasoribus, occupatoribus, & detentoribus rerum & Bonorum Ecclesiasticorum.*

Item, statutum Prædecessoris Nostri Engilberti, quondam Coloniensis Archiepiscopi, quod sic incipit: Atque ad reprimendum importunam præsumptionem Raptorum, Prædonum & invasorum Bonorum & rerum Ecclesiarum &c. innovantes, ex nunc de verbo ad verbum, prout in eodem continetur, volumus & præcipimus firmiter observari. Similiter & statuta ejusdem Nostri Prædecessoris Engilberti, De effractoribus & incendiariis Ecclesiarum, quod sic incipit: Contra incendiarios autem & effractores Ecclesiarum & Monasteriorum, cum ipso facto sint excommunicati, &c. prout in eodem statuto continetur, innovantes, volumus & præcipimus observari.

Engilberti
statuti. 4.

Engilberti
statuti. 2.

V. *De occupantibus bona Ecclesia & Ecclesiasticarum Personarum, & legata fabrica Ecclesia Coloniensis.*

Cum nonnulli, tam Clerici quam Laici, utriusque sexus homines, Bona mobilia vel immobilia, ad Ecclesias, Monasteria, vel

alia pia loca, nec non ad Dignitates, Personatus & Beneficia pertinentia, vel ad fabricam Coloniensem, & aliarum Ecclesiarum legata, seu Bona illicite acquisita, ipsi Fabricæ cedentia, aut tacite vel expresse occupent & detineant minus iuste in fraudem Ecclesiarum & Monasteriorum ac aliorum prædictorum: Nos, eorum in hac parte fraudibus obviare volentes, statuimus & præcipimus, ut, quicumque, cujuscunque status aut conditionis existant, in præsentis vel pro tempore, hujusmodi Bona & legata, ac illicite acquisita, Ecclesiis, Prælatibus & Clericis scientibus vel ignorantibus, sub se habuerint; intra mensem à præsentis statuti publicatione, ea quæ ad præsens apud eos sunt & se habere sciunt, vel quocunque tempore, dum innotuerit ipsis se Bona consimilia tenere vel occupare, similiter intra mensem, eisdem Fabricæ Nostræ Coloniensi & Ecclesiis, Monasteriis, Prælatibus, Ecclesiarum Rectoribus, aut aliis locis piis, restituant atque reddant. Aliàs ad id tunc per Excommunicationis sententiam compellantur.

VI. De vita & honestate Clericorum.

Sifrid.
stat. II.

Statutum item bonæ memoriæ Sifridi quondam Coloniensis Archiepiscopi, Prædecessoris Nostri, inter alia statuta sua de vita & honestate Clericorum editum, quod sic incipit: Ex Concilio generali statuimus & præcipimus, ut universi Clerici continenter & caste vivant, &c. innovantes, præcipimus firmiter observari.

VII. De Vicariis, quo ad Versus & Lectiones in Matutinis.

Intelleximus etiam, quod, quanquam in quibusdam Ecclesiis Vicarii aliqui adstricti sint suas septimanas servare, celebrando Missas in principali seu summo Altari, & cæteras Horas quascunque; Lectiones tamen in Matutinis legere vel Versus cantare in eisdem Ecclesiis de consuetudine prohibentur: propter quæ, occasione Canonicoꝝ absentium, contingit interdum, in eisdem Ecclesiis negligentias fieri, & Matutinas cum cantu penitus prætermitti. Attendentes igitur, absurdum esse, quod majora & solemniora (ut est dictum) ipsis Vicariis permittantur, utpote Missarum celebratio in summo Altari, & minima denegentur; ad tollendam negligentiam hujusmodi, præcipimus Decanis, ut ipsi Vicariis eisdem deinceps injungant Versus cantare & Lectiones legere, prout viderint expedire; eos, qui ipsis in hoc non paruerint, sicut in cæteris, corrigendo, salva correctione contra Canonicos, qui in præmissis fuerint negligentes.

VIII. De etate Presbyterorum Ordinandorum.

Statuimus item, ut nullus Clericus secularis ad Sacerdotii gradum, nisi vigesimum quintum annum ætatis suæ attigerit, aliasque ad hoc idoneus extiterit, ordinetur; ut, levitate juvenili, quæ prona est ad delictum, transcuria, Sacerdotes in agendis discretionem habeant, suo statui congruentem.

Genes. 8.

IX. De Concubinariis Clericis.

Quanquam item plures Canones & statuta edita sint super Continentia Clericali; quia tamen natura prona est & labilis ad incontinentiam: idcirco, ut quilibet Clericus, saltem poenæ gravioris formidine, strictius se contineat; statuimus, ut nullus Clericus, & nullus omnino Presbyter, Concubinam vel in domo sua vel extra publice teneat aut habeat, cui necessaria ministraret. Alioquin à Divinis noverit se suspensum: & talibus suspensis celebrantibus, nullus Divina audiat, nec pro Capellanis nec Sociis eos teneat. Contrarium facientes, ut desistant, per Excommunicationis sententiam arceantur, salvis poenis per bonæ memoriæ Conradum Archiepiscopum Coloniensem, Prædecessorem Nostrium, contra Concubinariorum & Concubinas hujusmodi institutis. Qui vero, relaxatis * voluntatibus habentibus, in lacum miseriæ & in lutum fæcis se immergunt, ut salutis æternæ coronam & honestatis normam, & sacrarum virginum pudicitiam violare præsumpserint, cujuscunque Regulæ vel habitus monialium tales extiterint; propter tam flagitiosum crimen, si carnis commercium temerarium fuerit subsecutum, Excommunicationis sententia (quam in his scriptis ferimus) se noverint innodatos. Sanctimoniales vero, quæ hujusmodi crimen flagitiosum perpetraverint, nullatenus deinceps ad Officium aliquod in Monasterio admittantur: sed in signum iniquitatis suæ (salvis poenis, contra tales sanctimonialis editis, prout hæc in Concilio venerabilis Patris Domini Conradi Portuensis & S. Rufinæ Episcopi, olim Apostolicæ Sedis per Alemanniam Legati, sunt promulgata) taliter à suis Superioribus corrigantur, quod earum correctio aliis terrorem inculciat, ea amplius non committendi.

Conrad.
stat. I.

for. * vol.
lupiatum.

Conradus
Portuensis
& S. Rufinæ
Episcopi.
Card. per
Alemanniam
Apostolicæ
Sedis Legatus.

X. Quod Clericis publica Emenda & poenitentia non sit imponenda.

Item, cum Clericis publica actio poenitentia sit prohibita; statuimus, ut in nulla Ecclesiarum Nostræ Civitatis, Diocesis & Provinciæ,